

Ryszard Wróblewski

dnia 19.08.2024r.

RPW/40340/2024-1P

EZD RP MRPiPS
(808-IV)
Data rejestracji: 2024-08-27
Data wpływu: 2024-08-28

SZ. PANI DR AGNIESZKA DZIEMIANOWICZ- BĄK
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 WARSZAWA

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	
KANCELARIA GŁÓWNA	
Data wpływu:	2024 -08- 26 -16-
L. dz.	

PETYCJA

w sprawie wprowadzenia regulacji prawnych w celu zniesienia dyskryminacji osób mających prawo do emerytury wojskowej, którą uzyskali za lata służby uzyskując 75% podstawy jej wymiaru oraz prawo do emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej ZUS), nabytej po podjęciu pracy „cywilnej” w wymaganym okresie opłacania składek emerytalnych bez wliczania okresów służby wojskowej.

Sprawa dotyczy osób, którzy pozostawali w służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999r. Chodzi o prawo do pobierania dwóch emerytur wypracowanych niezależnie od siebie. Emerytura z ZUS jest przyznawana, ale jednocześnie jej wypłata zawieszana.

Wspomniana wyżej dyskryminacja polega na nierównym traktowaniu tej grupy emerytów w porównaniu do emerytów, którzy wstąpili do służby wojskowej lub Policji po dniu 1 stycznia 1999r.

W demokratycznym państwie prawnym nie może istnieć sytuacja, w której jedną grupę emerytów pozbawia się prawa słusznie nabytego, tj. emerytury z ZUS po spełnieniu wymagań ustawowych, przy jednoczesnym braku możliwości uwzględnienia jakiegokolwiek wpływu płaconych przez długi czas składek do ZUS na wysokość świadczenia emerytalnego.

Treść żądania

Na podstawie art.2 ust.1-3 ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach (jednolity tekst:Dz.U.2018 poz.870) wnoszę o:

spowodowanie zmian w istniejącym stanie prawnym, znoszących wskazaną wyżej dyskryminację tej grupy emerytów. Problem ten może być rozwiązany przez zniesienie zawieszania emerytury z ZUS.

przed dniem 2 stycznia 1999r. Zatem przywoływany przez obie ustawy „zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia” ,stosowany włącznie wobec przedmiotowej grupy emerytów nie stanowi zasady prawnej, wynikającej z prawa konstytucyjnego.

Zaskarżanie do sądów powszechnych decyzji ZUS o zawieszaniu emerytury w tej sytuacji jest bezcelowe. Pozostaje jedynie zmiana niekonstytucyjnego prawa lub odwołanie się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

W demokratycznym państwie prawnym nie mogą istnieć przepisy prawa łamiące konstytucyjne prawa człowieka. Zatem należy je odpowiednio zmienić.

W procesie naprawy praworządności nie może zabraknąć również rozwiązania kwestii stanowiących przedmiot niniejszej petycji.

Treść żądania wyrażonego w petycji jest przeto zasadna.

Załącznik: Oświadczenie o wyrażeniu zgody na ujawnienie na stronie internetowej Ministerstwa danych osobowych wnoszącego petycję.

Niniejszym oświadczam, iż wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podanych wyżej moich danych osobowych.

UZASADNIENIE

Przepisy emerytalne zawarte w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jednolity: Dz.U. z 2023r. poz.1251(dalej ustawa emerytalna), jak i w ustawie z dnia 19 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, tekst jednolity: Dz.U. z 2024r. poz. 242 (dalej ustawa o zaopatrzeniu żołnierzy) są często zmieniane i budzą wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją RP, w szczególności z art. 2 (ochrona praw słuźnie nabytych) i art.32 (zasada równości). Stanowią zatem pole do rozmaitych interpretacji przez sądy powszechne, Sąd Najwyższy i Trybunał Konstytucyjny.

Art. 95 ust.2 ustawy emerytalnej, jak i art.7 ustawy o zaopatrzeniu żołnierzy przewidują odstępstwa od zasady wypłacania tylko jednego świadczenia, co oznacza, że zasada wypłacania tylko jednego świadczenia (art.95 ust.1), mająca w niektórych interpretacjach stanowić wyraz „obowiązującej w prawie ubezpieczeń społecznych zasady solidarności ryzyka” - jakoby nie sprzeczna z art. 32 Konstytucji RP - nie może być powszechnie obowiązującą, co najmniej z dwóch powodów:

po pierwsze - zasada solidarności ryzyka nie jest wyrażona wprost w przepisach prawa emerytalnego i nie jest zasadą konstytucyjną, a to prowadzi do konkluzji, że nie może być stawiana wyżej, niż zasada równości (art.32 Konstytucji RP);

po drugie- dlaczego zasada solidarności ma obowiązywać jedynie wobec emerytów przedmiotowej grupy, którzy mają przyznane prawo do dwóch niezależnych od siebie emerytur?

Podjęcie pracy przez emeryta wojskowego, który pozostawał w służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999r., skutkujące obowiązkiem ponoszenia składek na zabezpieczenie społeczne, nie może pozostawać bez jakiegokolwiek wpływu na świadczenie emerytalne wnoszącego składki emerytalne, a tak jest w przedmiotowej sprawie.

Problem polega jednak na tym, że przepisy powyższych ustaw nie zawsze są interpretowane jako odnoszące się także do przedmiotowej grupy emerytów. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2019r.sygn. akt: I UK 426/17 uznał prawo tej grupy emerytów do dwóch emerytur. Przeciwnie stanowisko zawarto w Uchwale Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021. sygn. akt: III UZP 7/21, zgodnie z którą prawo do dwóch emerytur przysługuje wyłącznie emerytom wstępującym do służby wojskowej po dniu 1 stycznia 1999r.

Powyższy fakt stanowi dowód nierównego traktowania przedmiotowej grupy emerytów i jawne naruszenie konstytucyjnej zasady równości (art. 32 Konstytucji RP), bowiem zezwala na wypłatę dwóch świadczeń emerytalnych jedynie niektórym emerytom (tylko tym, którzy rozpoczęli służbę po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999r.

Przepisy art.95 ust 1. ustawy emerytalnej oraz art.7 ustawy o zaopatrzeniu żołnierzy, prowadzą do możliwości wyboru między emeryturą wojskową a emeryturą z ZUS, co w istocie oznacza pozbawianie emeryta tej grupy jednego z praw słuźnie nabytych. Fakt ten stanowi naruszenie zasady ochrony praw słuźnie nabytych, będącej jedną z podstawowych zasad demokratycznego państwa prawnego (art.2 Konstytucji RP). Gdyby powyższe przepisy dotyczyły wszystkich emerytów, to można by je potraktować jako wyższą konieczność, ale niestety tak nie jest. W przypadku emerytów wojskowych i policyjnych dotyczy ona tylko tych, którzy pozostawali w służbie wojskowej

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora

DUS-II.055.34.2024.CG
Warszawa, dnia 2024-11-19 r.

Pan
Ryszard Wróblewski

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją z dnia 19 sierpnia br. (data wpływu do MRPiPS- 26 sierpnia br.) w sprawie uzyskania prawa do emerytury wojskowej i emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie przedstawia, co następuje.

Petycja jest związana z zagadnieniem zmian w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących funkcjonariuszy służb mundurowych oraz żołnierzy zawodowych, świadczących pracę po zwolnieniu ze służby, które pojawia się zarówno w petycjach kierowanych do sejmowej czy senackiej komisji petycji, jak również w wystąpieniach indywidualnych, kierowanych do resortów odpowiedzialnych za kształtowanie rozwiązań w zakresie zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, a więc zarówno do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Obrony Narodowej jak i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także Ministerstwa Sprawiedliwości. Jest to także stale przewijający się temat w interpelacjach i zapytaniach poselskich, zarówno w tej kadencji, jak i w poprzednich kadencjach Sejmu RP.

Wśród funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy zawodowych, którzy korzystają z zaopatrzenia emerytalno-rentowego można wyodrębnić, według kryterium daty przyjęcia do służby, dwie grupy: funkcjonariuszy, którzy służbę rozpoczynali po 1 stycznia 1999 r. i później oraz tych, którzy do służby wstąpili przed 2 stycznia 1999 r. Zróżnicowanie występuje w zakresie, po pierwsze, sposobu uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po drugie zaś, na ustanowieniu określonych reguł zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych - mowa tutaj w szczególności o emeryturze.

W przypadku pierwszej grupy mamy do czynienia z zasadą pełnej odrębności systemów emerytalnych - oznacza to możliwość nabycia i pobierania emerytury zarówno w systemie mundurowym, jak powszechnym. Wynika to z faktu, że w przypadku tej grupy funkcjonariuszy do okresów, z których budowana jest podstawa wymiaru emerytury mundurowej, nie uwzględnia się okresów tak zwanej pracy cywilnej. Inna jest natomiast sytuacja w przypadku funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych), którzy rozpoczynali służbę przed 2 stycznia 1999 r., czyli przed reformą polskiego systemu emerytalnego. Ci funkcjonariusze (żołnierze zawodowi) mogą pobierać co do zasady jedną emeryturę, przy czym okresy pracy cywilnej podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości emerytury mundurowej, jednak tylko w określonym zakresie do maksymalnej podstawy wymiaru i według zróżnicowanych wskaźników. Ze względu na to, że po nabyciu prawa do emerytury

mundurowej podejmują aktywność zawodową, która wiąże się z podleganiem ubezpieczeniom społecznym i są za nich odprowadzane składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to ta grupa byłych funkcjonariuszy (żołnierzy zawodowych), czuje się pokrzywdzona w takim znaczeniu, że część z nich pomimo, że nabywa prawo do emerytury powszechnej, to nie jest im ta emerytura wypłacana. To prawo jest bowiem ustalane i ustalana jest wysokość emerytury, a jednocześnie ze względu na obowiązujące reguły zbiegu, zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ta emerytura powszechna jest z reguły zawieszona, ponieważ jest niższa niż emerytura mundurowa. Powstaje więc poczucie, że odprowadzanie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych nie służy w przyszłości zwiększeniu wysokości pobieranych świadczeń, ponieważ okresy pracy cywilnej nie są uwzględniane do wymiaru emerytury, gdyż wysokość emerytury mundurowej nie zwiększa się po osiągnięciu maksymalnego jej pułapu, a jednocześnie, mimo nabycia prawa do emerytury powszechnej, osoby te takiej emerytury nie mogą pobierać ze względu na obowiązujące reguły zbiegu.

Zagadnienie to jest zatem zagadnieniem złożonym, zarówno od strony prawnej, jak i od strony ekonomicznej, gdyż wszystkie rozstrzygnięcia, które są podejmowane na szczeblu rządowym w odniesieniu do systemu emerytalnego (bez względu na fakt, czy to jest to system powszechny, czy są to systemy szczególne, w których obecni są funkcjonariusze i żołnierze zawodowi) wiążą się z decyzjami ekonomicznymi, mającymi istotny wpływ na wydatki po stronie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w odniesieniu do systemu powszechnego, a także budżetu państwa (w szczególności w stosunku do systemów mundurowych).

Jednocześnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pragnie zastrzec, że możliwe są różne techniki legislacyjne osiągnięcia tego celu. Z jednej strony możliwa jest bowiem modyfikacja reguł zbiegu prawa do emerytury powszechnej i emerytury mundurowej. Z drugiej strony, możliwe jest również wprowadzenie zmian w ustawach zaopatrzeniowych, które by umożliwiały, na przykład, w większym stopniu uwzględnianie okresów pracy cywilnej w wysokości emerytury mundurowej.

Na tym etapie należy przyjąć, że powyżej zarysowane kierunki działań, to jedynie potencjalne możliwości zmiany funkcjonujących rozwiązań. Są to bowiem zagadnienia szczegółowe, które wymagają pogłębionej analizy prawnej i finansowej, wymagającej odpowiednio długiej perspektywy czasowej. Jednocześnie są one kreślone w przestrzeni, wyznaczonej przez normy obowiązującej konstytucji, przez zasadę równości, zasadę sprawiedliwości społecznej oraz konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego.

Niemniej jednak Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej deklaruje zaangażowanie w takie prace oraz współpracę z pozostałymi resortami, które odpowiadają za grupy, które korzystają z zaopatrzenia emerytalno-rentowego.

Mając powyższe na uwadze, Departament ponadto informuje, że na posiedzeniu sejmowej Komisji do Spraw Petycji w dniu 25 kwietnia 2024 r., która rozpatrywała petycję nr BKSP-144-IX-775/23, dotyczącą tego zagadnienia, przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zadeklarowali podjęcie wspólnych prac nad tym zagadnieniem.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/